

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WIEDZY OSPOŁECZEŃSTWIE

SZKOŁA PODSTAWOWA W KAMIONCE

I. PODSTAWA PRAWNA:

- Rozporządzenie MEN z dnia 03.08.2017 w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
- Statut Szkoły,
- Wewnątrzszkolny System Oceniania,
- Podstawa programowa z wiedzy o społeczeństwie dla szkoły podstawowej

II. ISTOTA OCENIANIA:

Ocenianie to rozpoznanie przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, programów nauczania oraz formułowanie oceny.

Przedmiotem nauczania i oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia (aktywność, działanie, samodzielność, systematyczność),
- komunikowanie się.

III. CELE OCENIANIA:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych, zachowaniu oraz postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywacja ucznia do aktywnej i systematycznej pracy zarówno w szkole jak i w domu,
- dostarczanie rodzicom, (prawnym opiekunom), nauczycielom informacji o postępach w nauce oraz trudnościach ucznia,
- poinformowanie rodziców o wyjątkowych zdolnościach, umiejętnościach ucznia,
- sprawdzenie umiejętności i wiadomości określonych programem nauczania,
- wykazanie aktywności ucznia.

IV. USTALENIA OGÓLNE:

- Przedmiot wiedza o społeczeństwie realizowany jest w oparciu o program: *Program nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej „Dziś i jutro”, Barbara Furman wyd. Nowa Era.*
- Program realizowany jest w klasie VIII – 2 godz./tyg.
- Wymagania edukacyjne z przedmiotu uwzględniają zapisy z podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkole podstawowej i programu wydawnictwa Nowa Era.
- Zasady PSO z wiedzy o społeczeństwie są zgodne z zapisami WSO szkoły.
- Stosuje się dwa poziomy wymagań: podstawowy i ponadpodstawowy.
- Treści z historii są realizowane w oparciu o podręcznik: *„Dziś i jutro”. Podręcznik do wiedzy o społeczeństwie dla szkoły podstawowej, Iwona Janicka, Arkadiusz Janicki, Aleksandra Kucia - Maćkowska, Tomasz Maćkowski.*

V. ZASADY OCENIANIA

1. Ocenie podlegają umiejętności i wiedza określona programem nauczania.
2. Na ocenę końcoworoczną składają się oceny cząstkowe z całego roku.
3. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

Ocenie podlegają (oceny cząstkowe uczeń uzyskuje za):

- wypowiedzi ustne (3 ostatnie tematy, a w przypadku lekcji powtórzeniowych cały dział programowy),
- kartkówki – 3 ostatnie tematy,
- testy/sprawdziany (nauczycielskie i standaryzowane),
- aktywność na lekcji (pięć plusów „+” ocena bdb, pięć minusów „-” ocena ndst),
- prace domowe,
- praca z tekstami kultury (analiza zawartych w publikacjach tekstów, map, infografik, schematów, wykresów, tabel, ilustracji, sporządzenie na ich podstawie notatki),
- prace pozalekcyjne: udział w konkursach i innych formach aktywności pozalekcyjnej (działalność na rzecz środowiska lokalnego np. praca w Młodzieżowej Radzie Gminy, pomoc w przygotowaniu uroczystości środowiskowych i imprez regionalnych propagujących lokalną społeczność, praca przy realizacji uroczystości i projektów o charakterze społeczno – patriotycznym, wolontariat, udział w Poczcie Sztandarowym Szkoły, aktywna praca w Samorządzie Uczniowskim Szkoły).
- realizacja projektu edukacyjnego,
- praca w grupie.

4. CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU OSIĄGNIĘĆ:

- Testy - sprawdziany nauczycielskie (45 minut - 1 godz. lekcyjna) - co najmniej 1 w semestrze
- kartkówki (10 -15 min.) – w zależności od potrzeb
- odpowiedzi ustne – w zależności od potrzeb
- prace domowe (pisemne lub ustne) - w zależności od potrzeb
- przygotowanie projektu edukacyjnego – 1 raz w semestrze
- aktywność podczas lekcji – przynajmniej 1 raz w semestrze

5. WARUNKI NIEPRZYGOTOWANIA UCZNIA

- Uczeń ma prawo jeden raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiedzianych testów, sprawdzianów i kartkówek oraz powtórzeń). Kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną.
- W sytuacji nieobecności ucznia na zajęciach w okresie minimum 1 tygodnia (lub dłużej) uczeń informuje o tym nauczyciela, nie skutkuje to wpisem nieprzygotowania. W takiej sytuacji uczeń ma obowiązek uzupełnić braki i opanować materiał w ciągu 1 tygodnia (przy nieobecności 1 tygodnia) lub 2 tygodni (przy nieobecności powyżej 1 tygodnia).
- Nieprzygotowanie obejmuje:
 - ✓ brak pisemnej (lub ustnej) pracy domowej
 - ✓ nieprzygotowanie do odpowiedzi
 - ✓ brak pomocy potrzebnych do lekcji
 - ✓ brak zeszytu przedmiotowego
- Nieprzygotowanie należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji. W innym przypadku uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

6. SKALA OCEN

- W ocenianiu bieżącym i klasyfikacyjnym obowiązuje następująca skala ocen i ich skróty:
 - 6– celujący /cel/
 - 5– bardzo dobry /bdb/
 - 4– dobry /db/
 - 3– dostateczny /dst/
 - 2– dopuszczający /dop/
 - 1– niedostateczny /ndst/
- Przy ustalaniu ocen bieżących (częstkowych) dopuszcza się stosowanie znaku (+) plus i znaku (-) minus - poza stopniem celującym i niedostatecznym.

- Dopuszcza się stosowanie skrótów w dzienniku: np. – nieprzygotowany, nb. – nieobecny.
- Stosowana będzie ocena symboliczna w formie plusów i minusów. Za 5 plusów (+) - ocena bardzo dobra, za 5 minusów (-) – ocena niedostateczna.
- Pisemne formy (sprawdzian, kartkówka) sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów oceniane są według procentowych proporcji:

0 – 29% – niedostateczny

30 – 49 % – dopuszczający

50 – 74 % – dostateczny

75 – 90 % – dobry

91 – 100 % – bardzo dobry

100 % + zadania dodatkowe wykraczające poza podstawę programową – celujący.

7. POZIOMY WYMAGAŃ (PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW NA POSZCZEGÓLNE OCENY)

W procesie oceniania obowiązuje zasada kumulowania wymagań – ocenę wyższą może uzyskać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania związane z ocenami niższymi.

Ocena celująca (6) - otrzymuje ją uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania (wykazuje się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry), a ponadto dysponuje wiedzą wykraczającą poza treści programowe,
- ✓ reprezentuje klasę, szkołę w konkursach i olimpiadach przedmiotowych z wiedzy o społeczeństwie - uzyskuje wysokie wyniki w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- ✓ swobodnie posługuje się wprowadzoną terminologią,
- ✓ biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami, formułuje sądy i oceny, wyciąga wnioski, uzasadnia swoje wypowiedzi,
- ✓ aktywnie uczestniczy w lekcji,
- ✓ aktywnie współpracuje z grupą, zachęca inne osoby do aktywności oraz troszczy się o dobrą jakość efektów pracy grupy,
- ✓ wykazuje inicjatywę, nie będąc zachęcany przez nauczyciela,
- ✓ samodzielnie wykonuje gazetki tematyczne.

Ocena bardzo dobra (5) – otrzymuje ją uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania,
- ✓ reprezentuje klasę, szkołę w konkursach i olimpiadach przedmiotowych z wiedzy o społeczeństwie,
- ✓ samodzielnie dokonuje porównań i wyciąga wnioski, formułuje własne opinie

- ✓ aktywnie uczestniczy w lekcji,
- ✓ aktywnie współpracuje z grupą,
- ✓ rozumie i poprawnie stosuje wprowadzone pojęcia.

Ocena dobra (4) – otrzymuje ją uczeń, który:

- ✓ nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to poznania treści programowych,
- ✓ samodzielnie pracuje na lekcji,
- ✓ rozumie podstawowe pojęcia i terminy,
- ✓ aktywnie współpracuje z grupą,
- ✓ często sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dostateczna (3) – otrzymuje ją uczeń, który:

- ✓ opanował podstawowe fakty i pojęcia pozwalające na rozumienie najważniejszych zagadnień,
- ✓ pracuje pod kierunkiem nauczyciela - z pomocą nauczyciela potrafi wyjaśnić najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonać typowe zadania o średnim stopniu trudności,
- ✓ potrafi kojarzyć niektóre fakty - nie popełnia zbyt często błędów rzeczowych,
- ✓ współpracuje z grupą,
- ✓ wykazuje się sporadyczną aktywnością (czasami sam zgłasza się do odpowiedzi).

Ocena dopuszczająca (2) – otrzymuje ją uczeń, który:

- ✓ opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania,
- ✓ pracuje pod kierunkiem nauczyciela – tylko z pomocą nauczyciela potrafi wyjaśnić niektóre z podstawowych terminów i zagadnień omówionych na lekcjach oraz wykonać część najprostszyc zadań,
- ✓ posługuje się ubogim słownictwem.
- ✓ nie unika współpracy z grupą, ale nie wykazuje się własną inicjatywą,
- ✓ uaktywnia się tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.

Ocena niedostateczna (1) – otrzymuje ją uczeń, który:

- ✓ nie opanował minimum wiadomości przewidzianych programem nauczania,
- ✓ nie potrafi wykonywać najprostszyc zadań pod kierunkiem nauczyciela,
- ✓ nie rozumie prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności,
- ✓ wykazuje się brakiem systematyczności,
- ✓ nie interesuje się tematyką zajęć – odmawia nawet najmniejszej aktywności,

- ✓ nie współpracuje z grupą,
- ✓ braki uniemożliwiają edukację na następnym etapie nauczania.

VI. WARUNKI I ZASADY POPRAWIANIA OCEN

1. Uczniowie nieobecni w szkole mają dwa tygodnie na uzupełnienie i opanowanie materiału.
2. Jeżeli znajomość terminu sprawdzianu będzie przez klasę wykorzystana do wagarów lub ucieczek, nauczyciel ma prawo nie podawać uczniom terminu przełożonego sprawdzianu.
3. Jeśli praca ucznia podczas pisania sprawdzianu nie jest samodzielna, uczeń kończy pisanie pracy, oddaje arkusz sprawdzianu i otrzymuje ocenę niedostateczną.
4. Punktacja ulega zmianie w przypadku uczniów mających opinię lub orzeczenie z poradni psychologiczno - pedagogicznej.
5. Uczeń ma obowiązek zaliczenia zapowiedzianych sprawdzianów wiadomości na ocenę pozytywną. W przypadku nieobecności ucznia, ma on obowiązek zaliczyć sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od terminu jego przeprowadzenia. Uczeń ma prawo do poprawy oceny ze sprawdzianu w terminie do dwóch tygodni od rozdania prac.

VII. SZCZEGÓŁOWE ZASADY OKRESOWEGO PODSUMOWANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH:

1. Na początku roku szkolnego uczniowie zostają poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o zakresie wymagań z wiedzy o społeczeństwie, obowiązującym w danym roku (zakres wiadomości i umiejętności, które trzeba mieć opanowane na koniec roku szkolnego) oraz o sposobie i zasadach oceniania z przedmiotu.
2. Prace klasowe, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
3. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać klasówki czy sprawdzianu, powinien to uczynić na pierwszej godzinie zajęć wos, na której jest obecny. Uczeń nieobecny na pracach klasowych lub sprawdzianach z powodu przedłużającej się choroby (usprawiedliwione godziny przez wychowawcę) musi je zaliczyć w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (do dwóch tygodni od powrotu do szkoły).
4. Sprawdzenie i oddanie uczniom prac pisemnych odbywa się w następujących terminach:
 - Test, sprawdzian, kartkówka – do 2 tygodni od daty ich napisania,
 - projekt przedmiotowy – do 3 tygodni od daty ich napisania/oddania przez ucznia.
5. Na podwyższenie oceny z przedmiotu wpływają: osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, działalność na rzecz środowiska lokalnego (np. praca w Młodzieżowej Radzie Gminy, udział w uroczystościach środowiskowych), wolontariat, prace przy realizacji uroczystości i projektów patriotycznych, udział w Poczcie Sztandarowej Szkoły, aktywna praca w Samorządzie Uczniowskim Szkoły.

6. Wszelkie kwestie nieuregulowane przedmiotowym systemem oceniania rozstrzyga nauczyciel, a kwestie sporne dyrektor szkoły.
7. Uczniów i nauczyciela obowiązują zasady współżycia społecznego, kultury i dobrego wychowania.
8. Na każdej lekcji nauczyciel ma prawo sprawdzenia i ocenienia zadania domowego. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.
9. Zadając prace domową, nauczyciel określa wymagania formalne związane z jej wykonaniem – termin, sposób.
10. Uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonywania pracy domowej.
11. Prace domowe mogą mieć charakter krótkich zadań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia nabytych na lekcji umiejętności i wiedzy, zgromadzenia materiałów, wykonania prac plastycznych związanych z przedmiotem.
12. Nauczyciel ma obowiązek wyznaczania odpowiedniego do trudności zadania czasu na jego realizację.
13. Nauczyciel sprawdza wykonanie prac w określonym terminie.
14. Nieodrobienie pracy domowej zostaje odnotowane przez nauczyciela za pomocą oceny niedostatecznej.
15. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny po wykonaniu pracy w terminie wyznaczonym ponownie przez nauczyciela.
16. Ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów – zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy.
17. Nauczyciel ma prawo sprawdzenia i ocenienia zeszytu przedmiotowego.
18. Na lekcji uczeń może być oceniony za pracę na lekcji: odpowiedź, aktywność, wykonywane ćwiczenia lub brak pracy.
19. Na zajęciach oceniana jest praca uczniów, ich szczególna aktywność oraz zadania domowe. Brak zadania należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji, co jest równoznaczne ze zgłoszeniem przez ucznia jego nieprzygotowania do lekcji. W przypadku nie zgłoszenia przez ucznia braku zadania domowego otrzymuje on ocenę niedostateczną.
20. Uczeń jest zobowiązany przygotować się do lekcji z 3 ostatnich tematów.
21. Prace domowe zaplanowane przez nauczyciela w danym semestrze są obowiązkowe. Uczeń jest zobowiązany do oddania ich do kontroli w wyznaczonym terminie. Jeżeli uczeń nie odda pracy w wyznaczonym terminie, to może przynieść ją na następną lekcję (po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem).
22. W ocenie ucznia uwzględnia się opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno - pedagogicznej; przede wszystkim respektuje się zalecenia poprzez:

- dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości ucznia, określonych dla przedmiotu,
- zwiększenie czasu na odpowiedzi ustne i pisemne oraz powtarzanie pytań,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.

23. Przekazywanie informacji o postępach ucznia:

- Informacje o postępach ucznia są mu przekazywane na bieżąco podczas zajęć,
- Rodzice uzyskują informacje o postępach ucznia poprzez wpisy w dzienniku elektronicznym, podczas zebrań klasowych oraz podczas rozmów indywidualnych z nauczycielem.
- Uzasadnieniem oceny wystawionej przez nauczyciela są wszystkie prace pisemne ucznia udostępniane rodzicom tylko na terenie szkoły.

24. Ocenę semestralną i roczną nauczyciel wystawia w terminie ustalonym w rozporządzeniu dyrektora szkoły.

25. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia oraz wychowawcę klasy, który pisemnie powiadamia rodziców ucznia na 3 tygodnie przed śródrocznym i rocznym posiedzeniem rady pedagogicznej. Szczegółowe terminy informowania rodziców o przewidywanych dla ucznia ocenach (w tym niedostatecznych) ustalane są corocznie przez dyrektora szkoły.

26. Ocenę semestralną i końcoworoczną nauczyciel wystawia na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia, lecz nie jest to średnia arytmetyczna z ocen.

VIII. ZASADY KLASYFIKOWANIA ŚRÓDROCZNEGO I ROCZNEGO

- Ocena semestralna jest wystawiana na podstawie wszystkich ocen cząstkowych, obejmujących prace ucznia w całym semestrze.
- Ocena semestralna nie jest średnią arytmetyczną tych ocen.
- W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej na I semestr, uczeń jest zobowiązany zaliczyć materiał z I semestru na poziomie dopuszczającym w terminie ustalonym z nauczycielem.
- Na koniec semestru oraz na koniec roku szkolnego nie przewiduje się sprawdzianu/ sprawdzianów zaliczeniowych, egzaminów, dodatkowych zadań lub odpowiedzi ustnych celem podniesienia proponowanej przez nauczyciela oceny.
- Uczeń który opuścił więcej niż 50% jednostek lekcyjnych w semestrze może być niesklasyfikowany, szczegółowe zasady w tej sprawie regulują zapisy Statutu Szkoły.

IX. SPOSÓB INFORMOWANIA RODZICÓW I UCZNIÓW O WYMAGANIACH PSO:

- Uczniowie zostają zapoznani z PSO na pierwszej lekcji wiedzy o społeczeństwie, w danym roku szkolnym.

- Rodzice są informowani o sposobach dostępu do PSO przez nauczyciela wychowawcę, na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym.

X. SPOSOBY INFORMOWANIA O POSTĘPACH W NAUCE

1. Informacje o otrzymanej ocenie z odpowiedzi, zadania domowego, pracy na lekcji, prac pisemnych (sprawdzian, kartkówka) są przekazywane rodzicom (prawnym opiekunom) poprzez dziennik elektroniczny, podczas zebrań i konsultacji. W uzasadnionych przypadkach rodzice informowani są indywidualnie.
2. Rodzice (prawni opiekunowie) mają prawo wglądu do pisemnych prac dziecka (test/sprawdzian, kartkówka) w obecności nauczyciela podczas zebrań i konsultacji, tylko na terenie szkoły.
3. Nauczyciel informuje ucznia na bieżąco o otrzymanych ocenach: słownie, poprzez wpis w dzienniku, w zeszyte, wpis na pracy pisemnej (test, sprawdzian, kartkówka).
4. Nauczyciel powiadamia wychowawcę o osiągnięciach uczniów za pomocą:
 - wpisów w dzienniku lekcyjnym,
 - rozmów z wychowawcą,
 - przekazanych informacji o uczniach, którzy są zagrożeni oceną niedostateczną.

XI. UZASADNIANIE OCEN

1. Nauczyciel uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną.
2. Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz przekazuje zalecenia do uzupełnienia braków.
3. Wszystkie oceny ze sprawdzianów uzasadniane są przez nauczyciela ustnie podczas lekcji poświęconej omówieniu sprawdzianu oraz pisemnie w formie recenzji.

XII. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

1. Podstawa prawna.
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
 - Zalecenia poradni psychologiczno- pedagogicznej.
2. Zasady oceniania uczniów o obniżonych możliwościach edukacyjnych z niepełnosprawnością intelektualną oraz z dysfunkcjami (dysleksja, dysortografia, dysgrafia).:
 - dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości ucznia,
 - wydłużenie czasu przeznaczonego na wykonanie ćwiczeń praktycznych,

- możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenienie ich wykonania etapami,
- wydłużenie czasu na nauczenie się partii materiału lub rozłożenie na mniejsze części,
- branie pod uwagę wyłącznie poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia,
- możliwość (za zgodą ucznia) zamiany pracy pisemnej na odpowiedź ustną (praca klasowa lub sprawdzian),
- podczas odpowiedzi ustnych - zadawanie większej liczby prostych pytań zamiast jednego złożonego,
- wykonanie pracy pod kierunkiem nauczyciela,
- uczeń o głębokich deficytach podczas sprawdzianu może uzyskać od nauczyciela dodatkową pomoc - wskazówkę,
- sprawdzian pisemny oceniany według obniżonych kryteriów,
- umożliwienie odrabiania zadań domowych w wersji komputerowej,
- uczeń może pisać drukowanymi literami.
- prace uczniów ze stwierdzoną dysortografią oceniane są tylko pod kątem merytorycznym. Uczniowie o stwierdzonych dysfunkcjach nie są oceniani pod względem poprawności ortograficznej,
- nie obniża się oceny za pismo uczniom ze stwierdzoną dysgrafią, jednakże praca musi być czytelna i estetyczna,
- uczniowie ze stwierdzoną dysortografią muszą znać zasady poprawnej pisowni.

XII. EWALUACJA PREDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

1. PSO podlega ewaluacji pod koniec roku szkolnego.
2. Narzędzia ewaluacji: analiza dokumentów, rozmowy, obserwacje.

Opracował zespół nauczycieli historii i wiedzy o społeczeństwie SP w Kamionce